

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

Középkori egyetemes történelem 2. (OTR 1023, OTR 1023L)

Dr. Habil. Gulyás László Szabolcs

00 kurzus - Európa története az érett középkorban

Féléves tematika:

1. Bevezetés
2. Pápaság és császárság a 11. században
3. Kultúra, vallás, egyetemek az érett középkorban
4. Társadalmi és gazdasági változások az érett középkorban
5. A hűbériség hanyatlása, a rendiség kifejlődése és jellemzői
6. Keresztes hadjáratok és keresztes államok története
7. Anglia a 11. századtól a parlamenti mozgalmakig
8. A Francia királyság története a 11-15. században
9. A mediterrán térség az érett középkorban
10. A Német Császárság története a középkor alkonyáig
11. Kelet Európa: a Habsburgok és Jagellók dinasztikus politikája
12. A százéves háború és kora
13. Az Oszmán hódítás
14. A nagy középkori válság és következményei, a reformáció előzményei

A foglalkozásokon történő részvétel:

- Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: kollokvium

Az értékelés módja, ütemezése:

Írásbeli vizsga

A vizsgára bocsátás feltétele:

A szóbeli vizsgán történő részvétel feltétele a 01. számú kurzus elvégzése.

A kollokvium típusa: írásbeli.

Szóbeli vizsga témakörei:

Megegyeznek az órai tematikával!

Az érdemjegy kialakításának módja:

A féléves osztályzat a 01. számú kurzus végleges gyakorlati jegyének és az írásbeli vizsga jegyének matematikai átlaga alapján kerül meghatározásra.

01 kurzus – A kereszties hadjáratok története

Féléves tematika

- 1 Bevezetés
2. Az első kereszties hadjárat (1096-1099)
3. A kereszties államok kialakulása
4. A második kereszties hadjárat (1147-1149)
5. Jeruzsálem elfoglalása
6. ZH
7. A harmadik kereszties hadjárat (1196-1199)
8. A negyedik kereszties hadjárat 1202-1204)
9. A kereszties hadjáratok szerepe az európai történelemben
10. A kereszties államok berendezkedése, társadalma és politikai szerepe
11. Európa későbbi kereszties hadjáratai (litvánok, oszmánok, eretnekek ellenében)
12. A kereszties hadjáratok az egyetemes hadtörténelemben
13. ZH
14. Értékelés, javítás

A foglalkozásokon történő részvétel:

- A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke teljes idejű képzésben a tantárgy heti kontaktóraszámának háromszorosa. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: gyakorlati jegy

Az értékelés módja, ütemezése:

Az értékelés alapja nappali tagozaton 2 zárthelyi dolgozat teljesítése, az első a 6. héten, (október 17.), a második a 13. héten (december 5.), valamint egy szemináriumi dolgozat beküldése a 11. hétig (november 21.) a gulyaslsz@freemail.hu email címre.

Levelező tagozaton 1 zárthelyi dolgozat a hallgatókkal megbeszélrt időpontban, egy beadandó dolgozat január 10-ig történő beküldése a gulyaslsz@freemail.hu email címre.

A félévközi ellenőrzések követelményei:

A zárthelyi dolgozatok megírása az előre megbeszélrt tananyag alapján fog történni.

Az érdemjegy kialakításának módja:

Az érdemjegy a zárthelyi dolgozatok és a beadandó szemináriumi dolgozat osztályzatainak számtani átlaga alapján tevődik össze. Amennyiben az osztályzatok közül valamelyik elégtelen, a féléves jegy is elégtelen.

Szakirodalom – 00 kurzus

- Bárány Attila: Britek, angolszászok, vikingek. Máriabesnyő-Gödöllő, 2008.
- Bárány Attila: A normann hódítástól a magna cartáig. Máriabesnyő, 2011.
- Bréhier, Louis: Bizánc tündöklése és hanyatlása. I-III. Bp. 1997-1999.
- Benke József, Az arabok története. Bp., 1987.
- Marc Bloch: A feudális társadalom. Bp. 2002.
- Burke, Peter: Az olasz reneszánsz. Kultúra és társadalom Itáliában. Ford. Bérczes Tibor. Bp., 1999.
- Cahen, Claude: Az iszlám. A kezdetektől az Oszmán Birodalom létrejöttéig. Bp., 1989.
- Canning, Joseph, A középkori politikai gondolkodás története (300–1450). Bp., 2002.
- Chadwick, Owen: A reformáció. Ford. Szabó István. Bp., 1995.
- Donald M: A középkori Európa atlasza. Bp., 1989,
- Duby, G.: Emberek és struktúrák a középkorban. Bp., 1978.
- Duby, G.: Franciaország története: a kezdetektől a Bourbon-restaurációig. Bp., 2005.
- Duby, G. A katedrálisok kora. Budapest, 1984.
- Duby, Georges – Mandrou, Robert: A francia civilizáció ezer éve. Budapest, 1975.
- Endrei Walter: A középkor technikai forradalma. Budapest, 1978.
- Európa története. Szerk. Gunst Péter. Debrecen, 1993.
- Európa a korai középkorban (3–11. sz.). Szerk. Angi János et al. Debrecen, 1997.
- Európa az érett és kései középkorban (11-15. század). Szerk. Angi J. et al. Debrecen, 2001.
- Európa ezer éve. A középkor. I-II. Szerk. Klaniczay Gábor. Bp., 2004.
- Európa és a Közel-Kelet V–XV. század. Szerk. Sz. Jónás Ilona. I/1–I/2. Bp., 1971.
- Gergely Jenő: A pápaság története, Bp., 1982.
- Gerics József: A korai rendiség Európában és Magyarországon. Bp., 1987.
- Gonda I.- Niederhauser E.: Németország története. Bp. 1982.
- Gonda Imre – Niederhauser Emil: A Habsburgok. Bp. 1987.
- Graham – Campbell: A viking világ atlasza. Bp., 1997.
- Hajnal István: Írásoktatás a középkori egyetemeken. Bp., 2008.
- Holmes, G.: Hierarchia és lázadás (1320-1450). Szeged, 2003.
- Huizinga, Johan: A középkor alkonya. Európa, Bp. 1982.
- Hunyadi Zsolt: A keresztes háborúk világa. Debrecen, 2010.
- Katus László: A középkor története. Bp., 2000.
- Körkép a középkorról. Szerk. Robert Bartlett. Ford. Balázs Éva és mások. Bp., 2002.
- Középkori egyetemes történelem. Szerk. Szántó Richárd. Szeged-Miskolc, 2006.
- <https://gepeskonyv.btk.elte.hu/adatok/Tortenelem/24Sz%E1nt%F3/K%F6z%E9pkori%20egyetemes%20t%F6rt%E9nelem.pdf>
- Középkori egyetemes történeti szöveggyűjtemény. Szerk. Sz. Jónás Ilona. Bp., 1999.
- Jacques Le Goff: Az értelmiség a középkorban. Bp. 1979., 2000.
- Jacques Le Goff: Assisi Szent Ferenc. Bp. 2002.
- Makkai László: Az európai feudalizmus jellegzetességei. Bp., 1987.
- Marosi Ernő (szerk.): A középkori művészet történetének olvasókönyve. Corvina, Bp. 1997.
- Niederhauser Emil: Kelet-Európa története. Bp., 2001.
- Obolensky, Dimitri: A Bizánci Nemzetközösség. Kelet-Európa 500–1453. Bp., 1999.
- Online oktatási anyag: SZTE
(<https://eta.bibl.u-szeged.hu/view/subjects/6=5F1=5F1=5F5=5F0.html>)
- Ostrogorsky, Georg: A bizánci állam története. Bp., 2003.
- Frantisek Palacky: A huszitizmus története. Bp., 1984.
- Pernoud, Régine: Jeanne d'Arc. Bp., 1991.

Pósán László: Németország a középkorban. Debrecen, 2003.
Pósán László: A középkori Európa. Debrecen, 2010.
Pósán László: Skandinávia a középkorban. Debrecen, 2012.
Rázsó Gyula: A lovagkor csatái. Bp., 1987.
Sashalmi Endre: A nyugat-európai államfejlődés vázlata. Bp. 2006.
Sashalmi Endre: Az emberi testtől az óraműig. Az állam metaforái és formaváltozásai a nyugati keresztény kultúrkörben 1300-1800. Pécs, 2015.
Sokcsevits Dénes: Németország a 7. századtól napjainkig. Bp., 2011.
Stephen Runciman: A kereszties hadjáratok története, Bp., 1999.
Southern R. W.: A nyugati társadalom és az egyház a középkorban. Bp., 1987.
Szántó György: Anglia története. Bp., 1987.
Harald Zimmermann: A középkori pápaság. Bp., 2002.
Watt, Montgomery: Az iszlám rövid története. Akkord, Bp. 2000.

Szakirodalom 01 kurzus

A Jeruzsálemi Szent János Lovagrend Regulája. Ford. és jegyzetekkel ellátta Homonnai Sarolta és Hunyadi Zsolt. Szeged, 1996
Az első és második kereszties háború korának forrásai. Bp., 1999.
Benke József, Az arabok története. Bp., 1987.
Bréhier, Louis: Bizánc tündöklése és hanyatlása. I-III. Bp. 1997-1999.
Cahen, Claude: Az iszlám. A kezdetektől az Oszmán Birodalom létrejöttéig. Bp., 1989.
Európa története. Szerk. Gunst Péter. Debrecen, 1993.
Európa az érett és kései középkorban (11-15. század). Szerk. Angi J. et al. Debrecen, 2001.
Európa ezer éve. A középkor. I-II. Szerk. Klaniczay Gábor. Bp., 2004.
Font Mária: A német lovagrend alkonya. Pécs, 1997.
Halecki, Oscar: Európa millenniuma. Ford. Bérczes Tibor. Bp., 1993.
Hunyadi Zsolt: A kereszties háborúk világa. Debrecen, 2010.
Katus László: A középkor története. Bp., 2000.
Középkori egyetemes történelem. Szerk. Szántó Richárd. Szeged-Miskolc, 2006.
<https://gepeskonyv.btk.elte.hu/adatok/Tortenelem/24Sz%E1nt%F3/K%F6z%E9pkori%20egyetemes%20t%F6rt%E9nelem.pdf>
Középkori egyetemes történeti szöveggyűjtemény. Európa és Közel-Kelet. IV-XV. század. Szerk. Sz. Jónás Ilona. Bp., 1999.
Maalouf, Amin: A kereszties háborúk arab szemmel. Ford. V. Tóth László. Bp., 1997.
Obolensky, Dimitri: A Bizánci Nemzetközösség. Kelet-Európa 500–1453. Bp., 1999.
Ostrogorsky, Georg: A bizánci állam története. Bp., 2003.
Runciman, Stephen: A kereszties hadjáratok története, Bp., 1999.
Zöllner, Walter: A kereszties háborúk története. Ford. Jólesz László. Budapest, 1980.
Bozsóky Pál Gerő: Kereszties hadjáratok. Szeged, 1995.